

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ

JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY

HUẾ

Mấy lời nhảm nhí cùng thầy kỹ sư
Hôm 7 juin, kỹ-sĩ lên ga gởi cau khô, nghe người co-li bảo rằng: « ở đây thầy kỹ-sĩ ăn mỗi bao một giắc (0\$10). Tỉnh số hàng thì phải mất 5\$00. Kỹ-sĩ từ trong nghĩ rằng: « không lẽ về thời buổi này mà mấy kẻ thanh-niên còn giữ cái tập quán ăn của lối lệ thế tr ? »
Không ngờ, thầy làm ra hó gút góng và nói nhảm nhí đều khô nghe. Và lại hàng kỹ-sĩ tới 1 tấn 880 ki-lô mà thầy bán lại có 1 tấn 450 ki-lô, không hiểu ý thầy ra sao ?
Vậy có mấy lời nhảm nhí cùng thầy: « Bì nhảm nhí không tiếc gì năm ba đồng bạc, song không nỡ để cái tập quán để bên kia nó làm như tấm lòng thanh bạch của mấy thầy. Xin mấy thầy biết cho.
Lưu-đạo lại cáo

THỪA-THIỆN

(PHÚ-LỘC)

Trông thấy đau lòng
Ở làng T. K. trong xã Kiên-Lâm có nước hai con ngựa. Từ khi ông T. Đ. L. đến thay cho ông Ch. mà kiếm quản số ấy, không rõ vì sao không có người chăn sóc để ngựa tha hồ rong ruổi phá tán hư-bại ruộng từa. Nông dân đã chịu biết bao nỗi khổ nhọc, nay lại thêm cái nạn ngựa phá như thế nữa !
Nơi gạo dân nghèo mà để cho súc vật phá hại như thế, lương tâm không đau hay sao ?
Một người hay chuyện

THANH-HÓA

(THO XUAN)

Dân xin nước uống
Nguyên trước mấy năm nay nhà nước phát tiền vào được một cái giếng ở gần phủ lý (giếng ở nước, cả phố gánh không hết). Quan dân đã cùng một lòng như nhau thì dân cũng được tự do ăn ghé nơi giếng ấy. Non một năm nay chẳng biết quan

nghe thế nào, mà chỉ để quan và các thầy làm việc được uống nước giếng còn dân thì không được vào.
Chúng tôi biết rằng ở xã hội ta thì khi nào cũng có cái dân quan cách biệt, đầu giám mong tưởng được uống nước cùng quan ! Nhưng khi nói dân chúng phần nhiều phải đi làm thuê suốt ngày, đầu tắt mặt tối, lại còn tạp dịch các sở, tới về mới đi gánh nước được mà sóng thì xa quá.
Vậy xin quan trên nghĩ lại để cho dân phố được gánh nước giếng ấy thì chúng tôi khỏi phải những điều bất tiện kia.
Dân phố phủ Thọ lai cáo

NGHỆ AN

(THANH-CHƯƠNG)

Sao lại cưỡng bức... ?
Hôm trước kỹ-sĩ nhân đi ngang qua thôn Dự-phúc để thăm người bạn, có được nghe câu chuyện sau này:
« Ở phủ Anh sơn, nhà nước định lập một cái nhà thương, phí khoản còn thiếu 5.000. \$00 bất « thân sắc, tổng lý, phủ bộ, vật lực » trong hai tổng Cát ngạn và Đại đồng phải chịu. Về việc ấy, quan huyện có lên làng chúng tôi là thôn Dự phúc, quan đòi chúng tôi đi, bảo tổng lý kê tên vào sổ, bảo mỗi người phải chịu ít ra là 20 \$00. Người nào vì gia tư khổ đến không thể chịu thì có sẵn lính đó, dẫn ngay xuống huyện, giam một hai ba... ngày, nhậu nộp bạc thì về không thì nằm ở trại lệ... ! Thậm chí, ông Nguyễn-Giao tước người ở, gia tư chỉ có vài mẫu ruộng mà quan cũng bắt kỹ chịu 20 \$00 ! Trại lại đối với bọn « vật lực, phủ hộ » những quan hưu trí như cụ Thị Ng. C. thì quan huyện rất là khoan hậu, chỉ bắt nộp một đồng xu nào ! »
... Đâu đâu câu chuyện như vậy, mong sao quan trên lưu tâm soi xét cho dân lành, trả tình cách gì cho công bằng hơn.
Một người biết chuyện

TOURANE

Trả lời về những câu hỏi về « Cái tin mừng »
Mấy bữa rày, vì thấy Tiên Long

Thương đoàn « Cái tin mừng » ở trên các báo, phần đông anh em có chùn trong hội kỹ thường đến hỏi tôi coi cái kỹ này có thực không.
Vậy tôi cũng chịu lòng anh em mà bày tỏ một vài điều đại khái ở đây cho anh em hiểu, mong rằng từ rày sắp sau anh em đừng đến hỏi tôi về việc vài bố với Tiên Long, Tiên lo gì nữa ; vì hồi trước ông chủ của tôi, vẫn phủ thạc cho tôi để giao thiệp với Tiên Long Thương đoàn, song bây giờ tôi không muốn can thiệp vào nữa.
Tiên Long Thương đoàn xin làm đại lý cho hãng Graty để bán vải ở Trung kỳ.
Muốn làm đại lý phải có đủ số 40.000\$ hoặc bằng khế, hoặc bằng bạc mặt để làm đảm bảo mới được.
Kể từ năm ngoái, Tiên Long Thương đoàn khi thì nộp một ngàn, khi thì nộp hai ngàn đồng, đến dịp nộp bây giờ đã được 22.000\$, và lại có mượn một cái khế của ông Ng. V. T. nào đó nữa để thêm vào ; song cũng chưa đủ số tiền 40.000\$ được.
Trong số 22.000\$ mà Tiên Long đã đóng được đó thì có lẽ hai phần ba là tiền của hãng Graty mà ra. Vì hãng Graty giao vải cho Tiên Long bán trữ, nghĩa là khi nào bán hết rồi và thừa tiền rồi, lại còn có được một kỹ hạn là ba tháng nữa, mới đem tiền đến trả cho hãng Graty. Vậy trong khi chưa đến kỳ hạn thì Tiên Long có thể lợi dụng cái tiền vải của Graty mà đem làm đảm bảo cũng được.
Mới đây ông Trần Quang Đoàn lại gởi cho ông chủ tôi một cái thư nói tha thiết để mượn lại của ông chủ tôi hai ngàn đồng ! Thậm chí cho một hội lớn lao như hội Tiên Long Thương đoàn !!
HỮU HANG-CHUANG
Thơ-kỹ của ông GUENIN
và là người đã giao thiệp với Tiên Long Thương đoàn về việc vải Graty.

QUẢNG-NAM

(HÒA-VANG)

Chuyện về thuốc mê
Tôi tên là Mai - xuân - Thăng ở

làng Phước-lý, có gặp một chuyện duyên có như sau này :
Ngày 9 Juin vừa rồi, độ hai ba giờ chiều, lên Nguyễn-văn-Quyên ở làng Nghi-an đến thăm tôi, tôi mượn y đóng bó giùm ít muốn thuốc là. Khi mặt trời đã gần chẹn núi, tôi mời chủ ta ở lại thời cơm, song chủ Quyên nhất định ra về. Giấy lát, người em gái tôi thấy nước trong ghê vàng hoe hoe, hay hơi lên nồng nàn. Tôi bảo nó làm thói, biết rồi ! Bày chọ nào bỏ thuốc mê vào nước cho gi !
Suốt ngày nay, nhà tôi không có ai lạ đến cả, chỉ có tên Nguyễn-Quyên thôi. Tôi tự nghĩ rằng dựa gian là mưu hại mình, chắc tôi may chăng nó sẽ cầm dao cầm thớt đến. Tôi liền trình trước ông Lý đem dân đến rình bắt. Đến nửa đêm, Quyên mở ngỏ chui vào trong nhà. Tôi và anh em dân đều giả ngủ ngày kho kho. Chủ Quyên đóng cách thủ xem chúng tôi đã thụt mê chưa, lấy tay sờ chúng tôi, rồi kêu nhỏ rằng : anh hai ! anh hai ! thức hay ngủ anh ? Chúng tôi đều nhắm mắt. Quyên mò lùa vào chỗ đầu đầu tôi nằm ; tôi bèn lấy cây chọi cho hai đôi mắt áp lại trôi liền. Còn ngoài ngó bảy tám chú công đuôi chạy tuốt. Bà con trong nhà ả làng, hai người dân làng Trà-sơn chạy đến. Tức thì, tôi có một hàng cận là Hòa-an, Trà-sơn cũng làng tôi là Phước-lý đứng ở bên và ký-giải. Các làng đều nhận làm chứng. Còn sự xin ký giải thì ông xã Trà-sơn và ông xã Hòa-an nói rằng : Việc ký giải quan huyện bảo kỹ chúng tôi mới ký. (Lại thật phần mình sao lại đợi quan bảo ?)
Sau lại chỉ một làng Phước-lý đứng giải tên Quyên, và đem ghè nước xuống định quan mà thôi.
Công chuyện đầu đời như thế, không biết quan xét đoán ra thế nào ? Mong quan trên minh cứu việc này thì dân thôn đã may mới khỏi nạn thuốc mê chăng.

BẮC-KY

NINH - BINH

Lại chuyện họ cái lương của Tiên-Long Thương-Đoàn
Ngày đầu tháng năm ta vừa đây là kỷ mua bán họ của các bạn chơi họ cái lương Tiên - Long Thương-đoàn ở hạt Ninh-bình.
Ông chủ và người Thư-ký Tổng-cục Tiên - Long Thương - đoàn ở Nam Định, lúc cóc mang tiền cùng sổ sách giấy má đi ở đó nhà vào để mở họ cho các bạn chơi ở hạt đó.
Ôi tôi vừa vào đến nơi thì bị quan sở tại bắt giam luôn cả người và ô tô, mãi đến hôm sau, hai người kỹ mới được tạm tha ra vì họ có đặt tiền kỹ quý.
Quan sở tại có sức cho dân biết rằng : việc họ Cái-lương ở hạt này nay hãy tạm cầm không được mua bán, mà các người chơi họ cũng không ai được đóng tiền nông gì cả để đợi ngài còn tư tưởng lại xem việc ấy có phép của chính phủ cho không. H. T. N. B. 19 Juin

NAM-KY

SAIGON

Trung-Kỳ ái hữu
Kỷ nhóm Đại Hội Đồng chiều 16 Juin 1929, bản hội có nhận đồng số bạc một trăm đồng (100\$00) của ông Đặng Nghi, quê quán tỉnh Phú Yên, làm nghề thầy thuốc và

TUY-HÒA

Tiền mất tật còn
Vừa rồi ở Tuyhôn có một cô khách trú, trẻ chừng 25 tuổi, đi

làng Phước-lý, có gặp một chuyện duyên có như sau này :
Ngày 9 Juin vừa rồi, độ hai ba giờ chiều, lên Nguyễn-văn-Quyên ở làng Nghi-an đến thăm tôi, tôi mượn y đóng bó giùm ít muốn thuốc là. Khi mặt trời đã gần chẹn núi, tôi mời chủ ta ở lại thời cơm, song chủ Quyên nhất định ra về. Giấy lát, người em gái tôi thấy nước trong ghê vàng hoe hoe, hay hơi lên nồng nàn. Tôi bảo nó làm thói, biết rồi ! Bày chọ nào bỏ thuốc mê vào nước cho gi !
Suốt ngày nay, nhà tôi không có ai lạ đến cả, chỉ có tên Nguyễn-Quyên thôi. Tôi tự nghĩ rằng dựa gian là mưu hại mình, chắc tôi may chăng nó sẽ cầm dao cầm thớt đến. Tôi liền trình trước ông Lý đem dân đến rình bắt. Đến nửa đêm, Quyên mở ngỏ chui vào trong nhà. Tôi và anh em dân đều giả ngủ ngày kho kho. Chủ Quyên đóng cách thủ xem chúng tôi đã thụt mê chưa, lấy tay sờ chúng tôi, rồi kêu nhỏ rằng : anh hai ! anh hai ! thức hay ngủ anh ? Chúng tôi đều nhắm mắt. Quyên mò lùa vào chỗ đầu đầu tôi nằm ; tôi bèn lấy cây chọi cho hai đôi mắt áp lại trôi liền. Còn ngoài ngó bảy tám chú công đuôi chạy tuốt. Bà con trong nhà ả làng, hai người dân làng Trà-sơn chạy đến. Tức thì, tôi có một hàng cận là Hòa-an, Trà-sơn cũng làng tôi là Phước-lý đứng ở bên và ký-giải. Các làng đều nhận làm chứng. Còn sự xin ký giải thì ông xã Trà-sơn và ông xã Hòa-an nói rằng : Việc ký giải quan huyện bảo kỹ chúng tôi mới ký. (Lại thật phần mình sao lại đợi quan bảo ?)
Sau lại chỉ một làng Phước-lý đứng giải tên Quyên, và đem ghè nước xuống định quan mà thôi.
Công chuyện đầu đời như thế, không biết quan xét đoán ra thế nào ? Mong quan trên minh cứu việc này thì dân thôn đã may mới khỏi nạn thuốc mê chăng.

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY

HUẾ

Mấy lời nhảm nhí cùng thầy kỹ sư
Hôm 7 juin, kỹ-sĩ lên ga gởi cau khô, nghe người co-li bảo rằng: « ở đây thầy kỹ-sĩ ăn mỗi bao một giắc (0\$10). Tỉnh số hàng thì phải mất 5\$00. Kỹ-sĩ từ trong nghĩ rằng: « không lẽ về thời buổi này mà mấy kẻ thanh-niên còn giữ cái tập quán ăn của lối lệ thế tr ? »
Không ngờ, thầy làm ra hó gút góng và nói nhảm nhí đều khô nghe. Và lại hàng kỹ-sĩ tới 1 tấn 880 ki-lô mà thầy bán lại có 1 tấn 450 ki-lô, không hiểu ý thầy ra sao ?
Vậy có mấy lời nhảm nhí cùng thầy: « Bì nhảm nhí không tiếc gì năm ba đồng bạc, song không nỡ để cái tập quán để bên kia nó làm như tấm lòng thanh bạch của mấy thầy. Xin mấy thầy biết cho.
Lưu-đạo lại cáo

THỪA-THIỆN

(PHÚ-LỘC)

Trông thấy đau lòng
Ở làng T. K. trong xã Kiên-Lâm có nước hai con ngựa. Từ khi ông T. Đ. L. đến thay cho ông Ch. mà kiếm quản số ấy, không rõ vì sao không có người chăn sóc để ngựa tha hồ rong ruổi phá tán hư-bại ruộng từa. Nông dân đã chịu biết bao nỗi khổ nhọc, nay lại thêm cái nạn ngựa phá như thế nữa !
Nơi gạo dân nghèo mà để cho súc vật phá hại như thế, lương tâm không đau hay sao ?
Một người hay chuyện

chủ được phòng Vệ Sanh đường, môn bài 105 đường Albert 1er Dakao Saigon gởi đến giúp vào quỹ bồi hồi. Bản trị sự chúng tôi thăm tạ
Ông Đặng Nghi là người Trung Kỳ đã giúp vào hội số bạc trọng nhất, cũng là vị Tân Trụ Hội Viên thứ nhất của Trung Kỳ Ái Hữu.
Ban Trị Sự
Ông R. Tagore đến Saigon
Ông Tagore ở Nhật-bản đáp tàu « Angers », ngày 20 Juin đã đến Saigon. Ông Chủ sự văn phòng của quan Thống-đốc Nam-kỳ, ông Thị trưởng Saigon, các đại biểu của báo giới có di hoan nghênh nhà thi sĩ Án-độ. Nhiều người Pháp-Nam và Án-độ có tổ chức một ủy hội để tiếp-rước ông Tagore. Ủy hội sẽ tổ chức một bữa hát ở Thị xã bị trường, và sẽ mời ông đi xem các học-hiệu, tàng cổ-viện, v. v. ở Saigon.
Ông Tagore là ai ? Ông là một nhà thi-bào Án-độ, thờ chủ nghĩa hòa bình ; ông thuộc về hạng người mong tưởng thế giới đại-đồng, song chỉ dùng lời văn hùng-hoàn, câu thơ thanh cao mà thỏa-mạ cái chế độ cơ-khí hiện thời, cái tham dực của các quốc gia Tây phương ; mong sao hai cái văn minh đó cùng nhau mà nhân loại sẽ hưởng được cái hạnh phúc tinh thần cao vịnh cũ. Cái giá trị chủ-nghĩa của ông thế nào, xin để phần riêng ông giả bình phẩm lấy.

VINHLONG

Tội lộng Chệt lộ đầu rơi trở thành án quốc sự
Trong một số báo trước có thuật chuyện mấy anh em học sinh liêng tội Chệt quay số ở gần cầu lâu lộ đầu chày máu, là vì tội kỹ lưỡng gạt người quá lễ. Anh em học sinh phần nhiều có tánh nóng, thấy việc vậy chẳng nỡ làm thinh, nên trò Phạm-v-Gini có viết giấy khuyến khích anh em, mà rồi phải bị bắt. Trường việc vậy rồi thì cũng êm, nào hay đâu có bót Vinhlong nghĩ làm sao mà gởi trở Gial lên Saigon và đả tội cho trở làm quốc sự.
T. C. 18 Juin

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KY

HUẾ

Mấy lời nhảm nhí cùng thầy kỹ sư
Hôm 7 juin, kỹ-sĩ lên ga gởi cau khô, nghe người co-li bảo rằng: « ở đây thầy kỹ-sĩ ăn mỗi bao một giắc (0\$10). Tỉnh số hàng thì phải mất 5\$00. Kỹ-sĩ từ trong nghĩ rằng: « không lẽ về thời buổi này mà mấy kẻ thanh-niên còn giữ cái tập quán ăn của lối lệ thế tr ? »
Không ngờ, thầy làm ra hó gút góng và nói nhảm nhí đều khô nghe. Và lại hàng kỹ-sĩ tới 1 tấn 880 ki-lô mà thầy bán lại có 1 tấn 450 ki-lô, không hiểu ý thầy ra sao ?
Vậy có mấy lời nhảm nhí cùng thầy: « Bì nhảm nhí không tiếc gì năm ba đồng bạc, song không nỡ để cái tập quán để bên kia nó làm như tấm lòng thanh bạch của mấy thầy. Xin mấy thầy biết cho.
Lưu-đạo lại cáo

DẦU KHUYNH - DIỆP

Có bốn hạng vé :
Giá bán lẻ A - 0\$10 ; B - 0\$20
C - 0 \$5 ; C - 0, 5\$
Còn giá sỉ rất hạ.
Về chai 1 lít và thùng 18 lít, xin hỏi giá riêng. Trong mỗi ve dầu, trừ các khoản chi phí ra, chúng tôi chỉ còn lời rất là mỏng máy ; nhưng chúng tôi hết sức trông mong, sau này tiêu-thụ phồng khắp ba kỳ, hơn bốn thua mỗi ngày đều có dầu tốt giá rẻ mà dùng, sau là lợi nhỏ của chúng tôi hòa ra to, ngõ hầu hầu đề mở thêm công việc khác.
VIỆC - ĐỀ
distillateur, ĐÔNG - HỚI

MAO HIỆN NỮ HIỆP

(PHÚC-NHI-MA-TU TRINH-THẨM-AN)
Dịch - giã : X-TÚC-TỬ
56 22
CHƯƠNG THỨC NĂM
Lịch sử một cái sơn-động trong tòa cổ-cung
(Tiếp theo)
Ban ta nói : - Chuyện ấy có khó gì đâu, đời mỗi chớ nĩa. Bà tước sẽ nói đến thòi với nàng rằng vì câu chuyện thám tra đó, sáng mai bạn ta đến đi vắng, không ở nhà được ; nhà nàng có yếm cầu, thì xin đợi đến buổi chiều mới có thể hỏi điện được, như thế thì nàng phải nghe lời y đến chiều bạn ta sẽ tới lại nhà nàng hợp mặt mà nói chuyện mới hay, thế thì nàng không phải ra cửa một bước nào, mà cũng được tiếp chuyện vui vẻ, thế thì ta không cần phải từ từ mà nàng không phải chờ lâu đâu, có phải là tiện không ?
Bà tước nói :

— Thế thì hay lắm ! nhưng tại phiên hai ngôi phút đời gót đi lại, trong lòng tôi không lấy làm yên.
Ta cười mà nói rằng :
— Can gì mà ngại ngại. Vì có bảo toàn cái bệnh thể cho một vị nữ sĩ, thì những người khỏe mạnh, ai cũng có một phần nghĩa vụ, thiên tư một bước, có lấy gì làm khó nhọc, nhưng cứ theo con mắt ta là một nhà y-sinh mà xem, thì nữ-sĩ bệnh thể đã có hơi khởi sắc, mỗi ngày cũng nên hành động hơi bước giờ đồng hồ, thỉnh thoảng có đi-ra khỏi cửa năm mười bước, cũng không ngại gì, hoặc giả lại có chỗ bắt lịch không biết chừng. Đang có lúc nàng tới nhà, thì phải lưu ý lắng nghe, cho nàng được bằng lòng vừa ý ; đứng ở có lẽ gì sơ suất làm cho nàng có chút buồn bả, ấy là điều khẩn yếu...
Ta nói đến đây, bạn ta bắt tay ta cả cười mà nói với Bà tước rằng :
— Vả đương y lý thì bác này là một nhà lâm-thuốc có bản lãnh, rõ biết lối cho bác uống thuốc cầm, bác lại mượn y học mà biến chất, làm cho bạn ngoài cửa này phải chịu

thua (nghĩa là bạn không học thuốc), mới rồi bác nói mấy câu đó, nghe có chi lý ; Bà tước cứ đi cho nó-sĩ lại đây, không có ngại gì ; và nhân dịp tới giờ thì bác HOA-SINH y sĩ này, chẩn trị cái bệnh nữ-sĩ, đang gióp cho bác một mũi sinh ý. Sau khi chữa lành bệnh rồi, bác tôi thỉnh thoảng sẽ được một món thú kim, khối đều thấy Bà tước thủ báo cho tôi mà sinh lòng ghen, và phân bày rằng tôi làm luy bác ta đi theo, lớn cả bao nhiêu thì giờ mà chỉ có một mình tôi phải đi, còn bác không có chút gì cả ?...
Bạn ta nói thế là có ý nhạo chơi, chớ không phải nói thiệt, nhưng ta sợ nhân đó ngại lòng nên ta cười mà nói rằng :
— Bà tước không nên nghe lời bạn tôi nói nhạo, tôi làm bạn hay đi với ông ta, mỗi khi ông ta được người ta thù báo, tôi vẫn không được chút gì, song thực ra thì trong mấy ngày sau, cái lợi ích của tôi lại càng xấp máy. Tôi không đến gì Bà tước, ở ngoài biểu diễn thì tôi xưng ông ta là bạn, mà kỹ thực thì một con lợn béo tôi bán mà chuyện

lợi ; không luận cái án « ết », ông ta nhọc lòng nhọc sức, tìm tôi đi thám cũng đều chỉ cuối, đến lúc xong việc rồi, tôi chỉ chờ ngồi bắt đem cái án của nhà đại trình thám ra cho các nhà buôn bán, thì toàn cả trên địa đầu này cũng đều hoan nghinh, tìm tiền cứ chúi vào nơi tôi như giông nước, không khi nào dứt, cái lợi ích của tôi, không phải là xấp máy sao ?
Bạn ta cũng ta hai người nói kẻo với nhau, Bà tước cả cười, sắc mặt bình-phục như thường, không có cái dáng an-sử như trước nữa, cả cười một hồi, rồi, bảo bạn ta rằng :
— Theo như lời hai ngài nói, về năng HẢI-ĐỨC, đều có lợi cả, thời thì nay không cần phải nói đến thòi với nàng nữa, cứ để quyền tự do cho nàng. Nếu như nàng muốn làm hành lại đây thì ta đòi nàng một cách vui vẻ thuận theo ý nàng ; bằng như nàng không lại, thì sau lúc ăn trưa rồi, ta cứ lòng thàng, phiên hai người đi tới nơi nào mà nói chuyện, thế là tiện rồi... Còn như bạn nàng

LÊ-CÁCH thì có nên nói điện thoại với nàng không ? vậy xin hai ngài hãy nghĩ, đợi tới nói điện thoại với nàng LÊ-CÁCH một chốc, rồi tôi sẽ lấy cái bản đồ số nhà này cho hai ngài xem.
Bà tước nói thế rồi đứng giẫy giật nói mấy điện thoại vẫn chường mà nói chuyện với nàng LÊ-CÁCH, để đầu nói những chuyện ngoài vòng khác hẳn với cái ý định trước.
Bà tước có ý che dấu, không nói rõ nguyên nhân mà nói một cách mờ hồ, ước định cái kỳ hẹn và xin gặp mặt nữa chuyện v. v. vì thế nên nàng LÊ-CÁCH cứ nghe cái lời từ cho mau chóng rồi rằng lợi hơn hơn bên nàng HẢI-ĐỨC ; nay thấy Bà tước không nói rõ nguyên nhân mà chỉ nói mờ hồ nên lòng nàng sinh nghi. Lại gì cái thời nữ nhi đã động đến lòng nghĩ, thì tự nhiên sinh ra hôn giận, nên nàng lấy làm căm tức mà trả lời rằng :
« Tôi thuận nhiên lấy một tấm lòng thành mà đãi người, đầu có xảy ra ở ngoài chuyện gì, cũng

minh bạch mà cáo cho tôi biết đừng sợ cùng nhau thương lượng mà tìm cách đối phó mới là phải. Nay tôi hỏi cái chuyện đó vì sao mà mãi, mà người có đầu đầu đầu đuôi, không chịu nói thì tôi cũng thôi ; thời hồi lương làm đôi đôi với tôi như thế có đáng không ? Nay tôi cáo thòi với người, nếu như tôi đây không ra sức xoay trở ngăn cản, tìm cách chừa hoàn thì chưa tôi đã nghe theo lời người nữ-hiệp nọ, đáng trên báo chương, ước kỳ hồi điện, thì trong một khoảng nói chuyện với nàng nữ-hiệp đó, không tên một đồng xu, mà cái chuyện qui đầu đó, đã vào tay của tôi rồi, Chà tôi rất thích cái chuyện đó, đầu được đến tay, thì có nghĩ gì đến sự đầu đơn của ai, cứ nhắm mắt mà nghe theo lời nàng nữ-hiệp đó, thì cái hy vọng của tôi cũng người, có còn gì nữa không ! Tôi chính hăm hăm trông gớp người mà nói chuyện, đi đâu người đầu đầu đi đâu, thì lòng họ lòng tôi như thế, hoặc giả người có chữ kiến gì khác sao ? (Còn nữa)

HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

HỘI CẤT TIỀN LÀM VỐN - HỘI ĐẤU TẤU CỎ PHÂN - CỦA NGƯỜI ĐẠI PHÁP LẬP RA
Địa chỉ ở tỉnh Trung-Hải (China) 7, Avenue Edouard VII
Số của EM: 85.000 lượng bạc Trung-Hoa (đồng một nửa) và 2.000.000 phật là
Đại pháp (đồng một nửa)

TỔNGCỤC LỚN ở ĐÔNGPHÁP: 25 Rue Gayeumer SAIGON - máy số n° 571 -
PHỐ QUỐC còi về TRUNG-KY và BẮC-KY: 19 Rue Duguais Debarbes HANOI - máy số n° 659
HỘI LẬP DƯỚI QUYỀN CHÍNH PHỦ ĐÔNG-PHÁP KIỂM CỐ
Số học số tích của Hội gửi tại K. o học lớn của Nhà Nước ở Saigon.

VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM
GIÁ PHIẾU, NGƯỜI CHỦ PHIẾU ĐƯỢC LÃNH LA
Một ngàn đồng

Table with columns: TÊN TỈNH, DANH-HỮU CỬNG, SỐ QUÂN NGƯỜI ĐẠI-LY. Lists provinces like Thanh-Hoa, Vinh-Bénhuy, Ha-Tĩnh, etc.

THỜI-LUAN

HAI BÉU CẢI-LƯƠNG TRONG HỌC GIỚI

Ngày 30 Mai vừa rồi quan Toàn quyền có ký một đạo nghị định bỏ sự hạn chế tuổi tác đối với các học sinh trong trường cấp Cao đẳng Tiểu học Pháp-Việt (diplôme d'études primaires supérieures). Dư luận phổ thông đều cho việc ấy là một việc cải lương đáng mừng, vì trước các trường sinh học ấy, con trai thì phải từ 17 tuổi, con gái phải từ 18 tuổi trở lên, mà bây giờ thì mấy tuổi cũng được.

Câu hỏi đầu tiên là: với ông lão tức sương da mỗi ngày đứng nhau ở một cửa trường, lại lái phục vụ sao? Điều ấy hay hay đó? Kỳ giả không giám đoán định, duy xét lại, mới đọc đạo nghị định thì tưởng chừng như thế thực, mà cứ sự thực thì cái quang cảnh ấy không thể hình dung nổi nữa. Sao vậy? Dù đi thì Cao-dẳng tiểu-học thì không hạn tuổi, nhưng thì gia nhập trường Cao-dẳng tiểu học thì vẫn có hạn, con trai dưới 13 tuổi, trên 16 tuổi, con gái dưới 14 tuổi, trên 16 tuổi, không thể thì gia nhập được. (Trái dưới 13, gái dưới 14, không được thì Sơ-dã-xi tiểu-học). Như vậy thì sau 4 năm học, đến kỳ thi tốt nghiệp, con trai cũng không có ai dưới 17 tuổi, con gái cũng không có ai dưới 18 tuổi, mà trái lại cũng không có ai trên 24 tuổi (giả thiết rằng mỗi người học một lớp phải hai năm). Giả sử học sinh không học tại trường công, tự nghiên cứu lấy một mình, hoặc học với thầy riêng mà cũng được dự thi thì vô luận là bao nhiêu tuổi cũng được dự thi thực. Nhưng in quên cái quyền học sinh lý lịch này sao? Muốn dự thi thì phải có quyền học sinh lý lịch chứng nhận rằng mình đã theo học đủ bốn năm trong một trường Cao đẳng tiểu học.

Ấy vì cái điều kiện học sinh lý lịch (livret scolaire) ấy mà cái nghị định kia đối với hiệu trưởng vẫn không thay đổi chút gì. Mấy nhà ngôn luận nóng nảy nọ, háy t ý chỉ gì có cái tên cải lương nếu trên đời đã với lâu đời lấy được, như đến cái học sinh lý lịch ấy, nên học thực thà, thì hẳn phải mất ít cáo hứng chứ chẳng không.

Còn đạo nghị định thứ hai thì sao? Trước kia, những người có bằng cấp Trung-học tốt nghiệp Pháp thì được bổ dụng ở các công sở, vào ngạch tương đương với người Pháp, còn những người có bằng cấp Trung-học tốt nghiệp Việt-nam, công phu học tập cũng không kém gì hơn trước kia, mà không có tư cách được bổ dụng làm quan. Nay có nghị định này thì những người hạng sau được thêm quyền lợi ít nhiều, cũng là một điều hơn họ lấy làm mãn nguyện thực.

Nhưng mấy lần những nhà học giả Việt-nam thường yêu cầu cho hai cái bằng cấp Trung-học tốt nghiệp hai hạng ấy đều có giá trị tương đương, họ yêu cầu đó là về phương diện giáo dục, mà cái nghị định của quan Toàn quyền lại giải quyết vấn đề ấy về phương diện hành chính, nói rằng nghị định ấy có lợi thì chỉ có lợi cho một hạng người « quan lại mới » mà thôi, chứ đối với việc giáo dục thì chẳng ảnh hưởng gì. Người mà yêu cầu cái « giá trị tương đương » như vậy là cốt để nười người tốt nghiệp Trung-học ở trong nước, có thể có cơ hội mà học lên đến bậc Đại-học ở Páp, mà bằng cấp Trung-học bản xứ, các trường Đại học Pháp và trường Trung-học Pháp ở Đông-dương (Saigon và Hanoi) thì chỉ một số rất ít học sinh Anam, có điều kiện đặc biệt, được gia nhập mà thôi.

Trên kia kỳ giả nói rằng đạo nghị định ấy không có ảnh hưởng gì về đường giáo dục, nói thế chưa đúng, vẫn có ảnh hưởng chứ không không. Ảnh hưởng thế nào? Ta đã nói rằng những ông Tú tài bản xứ, chỉ còn có hai đường, một là làm việc các công sở, hai là theo học ở trường Cao đẳng Đông-dương. Học trường Cao đẳng thì học là 3 năm hoặc 4 năm, đến khi tốt nghiệp cũng đi làm quan mà theo ngạch bản xứ, tiền lương được ít lắm ba trăm tư đồng, mà không học Cao đẳng, xin đi làm quan, cũng vào ngạch cao đẳng tiền lương cũng chừng như thế. Cứ vậy thì phần nhiều người sẽ tránh đường vào trường Cao đẳng mà xin bổ làm quan, đến kỳ ai cũng được. Đó là cái ảnh hưởng trực tiếp của đạo nghị định ngày 5 Janvier vậy.

V. Th.

Chú ý! Chú ý!

AI LÀ CHỦ TIỆM BÁN THUỐC BẮC CHINH VÀ SÔNG? nên tìm đến TIỆM QUÂN-THẮNG ở đường CANTON NAIS N° 78-89 FAIFO là một nhà buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, cước câu, trữ danh từ xưa chỉ nay trải đã 30 năm dư trên đường kinh-tế, ai ai đều nghe tiếng; lần ai bán lẻ giá cả phải chăng, ai ở xa muốn nói gì cả gì, sẵn lòng trả lời ngay.

Xin kính mời quý khách chiểu cố. Chủ nhân kính cáo QUÂN-THẮNG

TƯ TƯỞNG MỚI

BÌNH-DÂN CHỦ-NGHĨA

(NGUYỄN-VĂN CỬA LÝ-THỨ-THƯỢNG)

(Tiếp theo) III. - Bình-dân chủ-nghĩa với đa-số chính-trị

Có người nói rằng « đa-số chính-trị » (gouvernement de la majorité) tức là « Bình-dân chủ-nghĩa ». Vô luận một thứ chính-trị nào, không có cái nào là không lấy cường lực làm cơ sở. Dưới bình-dân chủ-nghĩa, đa số đối với thiểu số, không có cái quan-hệ cưỡng chế hay sao? Uy-xông (Wilson) nói rằng: Chính phủ chỉ là ở trên quyền-lực và cường lực. Vô-luận thứ chính-thể nào, cái đặc chất của Chính-phủ không ra ngoài quyền-lực. Một bên là kẻ trị giả, một bên là kẻ bị trị. Quyền lực của kẻ trị giả, hoặc trực tiếp hoặc gián tiếp, đều cùng qui về cường lực. Nói đơn giản một câu, Chính-phủ là một thứ cường lực là chủ yếu. Cái cường lực ấy không lấy vũ lực là cốt lõi làm tất yếu; thực ra là cái ý chí của một số người, hoặc toàn xã hội biểu thị ở cái tổ chức, để thực hành cái mục đích của họ mà sử lý sự công cộng. Cường lực bất tất hay ra ngoài hình. Cường lực tuy làm hậu thuẫn cho quyền lực, nhưng không thể rời nó được. Quyền lực là kỹ thuật ở trên minh kẻ trị giả, đều ấy tuy rằng rõ ràng, nhưng nói quyền lực mà chỉ ở trên cường lực, đó không phải là sự thực biểu diện. Nói khác đi là cái hình thức của cường lực không phải là tất yếu. Cho nên có một thứ Chính-phủ là một quyền lực không cần phải lấy hậu thuẫn vũ lực, tức là cái chính thể của những nước nào ngày nay mà cơ-quan hành trị vận dụng một cách tuấn túc, không có đến gì là áp chế nhân dân. Nói khác đi, tức là cái hình thức chính trị không dựa vào cường lực vậy. Nhưng mà cường lực ẩn náu hay là rõ ràng, vốn không quan hệ gì với cái phần lượng nặng nhẹ của nó; những Chính-phủ tốt đời nay không dựa vào vũ lực của kẻ trị giả, mà dựa vào cái « tự do thừa nhận » (libre consentement) của kẻ bị trị, thế tức là Chính-phủ lấy hiến pháp và pháp-luật làm qui phạm, mà hiến pháp và pháp-luật lại lấy tập quán của xã hội làm nguyên nguyên. Cái quyền lực của một ông vua, không phải là cái cường lực chuyên chế của một ông vua, không phải là cái cường lực bạo虐 của một thiểu số, ấy là cái cường lực của đa số nhân loại vậy. Quốc-dân đều

Công việc của ta có nhiều điều khó khăn. VINH-HUNG-TUONG. 祥興永. BUON BAN THUOC NAM THUOC BAC. Nếu các ngài chẳng vui lòng giúp cho thôi cũng khó bề thành đạt.

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE (ĐÔNG-PHÁP-ĐIÀ-ỐC-NGÂN-HÀNG)

Cầm nhà đất Cầm đồn điền Làm nhà Tàu nhà tàu đồn điền Cho vay. Giá góp từng tháng nài gốc nài lãi, như góp 100 giá từng năm, từ 100 đến 500 năm. Lãi rất nhẹ - Cách trả dễ dàng. Lãi-lợi có nhận về các kiểu nhà giá bình rất hay. XIN HỒI THIỆ LỄ TẠI: HANOI - Hội Sở Ngân Hộ 89 phố Francis Garnier TOURANE - Maître PHAN-CAO-ĐOÀN, Lục-Sự kiêm Quản-Lý Văn Khố tại Tòa Án

biết rằng cái cường lực ấy là vĩ đại, không ai giám phạm đến, cho nên cái sức mạnh chỉ thêm phục mà không cần phải dùng. Cái cường lực mà quyền lực của các quan lại dân tuyến dựa vào, so với cái cường lực mà quyền lực của ông quan chủ nhân chế dựa vào bản lai không có cái gì là bền hơn bền kém. Cái cường lực của ông lòng ông nước Hoa Kỳ, với cái cường lực của Napoléon trước cuộc cách mạng, ai bên không hơn kém gì nhau, cái chủ khác nhau căn bản của hai bên, toàn không phải là ở chỗ ẩn náu hay rõ ràng. Cường lực ấy, cũng như là uyên lực (sức mạnh của thần thể), anh Giáp thì dùng sức mạnh để làm hậu viện, anh Ái thì để làm tiền vệ, cái thời cánh của sự dùng không đồng nhau, nhưng cùng đều là một thứ cường lực k. d. g. c. cái gì k. d. g. c. (Còn nữa) Về thực tiễn

AI BIẾT MẠCH DÙM

Tôi tên là Trần-Tích ở làng Phú-Ninh, Đông-Hồ, có mất một đứa con 15 tuổi tên là Trần-thanh-Giản, tức cúp trụ, da đen, tai to, môi dày, vai rộng, trán rộng, Nguyễn nó học ở trường Pellerin đã đến 2è année, nó đương trẻ lòng non dạ, chưa có chủ kiến, chẳng biết ai dù dỗ hoặc t. ế nào mà đến nay nay nó 10 y muốn theo đạo Phật-chúa. Nhà tôi ở ngoài phố chợ, thấy vậy tôi vào khuyên nó về nhà dạy khuyến can cho nó khỏi lầm, không ngờ đến ngày 4 Avril thì nó trốn đi. Tôi nghĩ nó về trường Pellerin, liền vào tìm nó với ông Đốc t. i ông nói rằng có làm giấy cam đoan cho nó đi học ở trường thì ông tìm giúp, quyết trong một tuần lễ thì được, Q. á (thứ trong một tuần lễ t. i nó về tìm tôi ở Huế. Tôi lại đem nó về nhà khuyên dạy để gần hai tháng, nó cứ ở nhà cũng không giao thiệp với ai. Một hôm có một người học ở trường Pellerin nghĩ về, đến thăm nó, tiếp đến sáng hôm sau là 20 Julia nó lại trốn đi. Tôi tìm mãi không ra, tìm lòng thương con rất là bối rối; vậy nhờ bà con xa gần, ai gặp nó ở đâu, hoặc biết nó trốn ở đâu, hay bị thu đầu ở đâu, xin cho tôi biết, phí tiền bao nhiêu tôi xin chịu cả, vẹn l. Kính cáo Trần-Tích

CÓ TIN MỪNG

Có lời kính cáo các bạn Thương nghiệp, tây, nam, khách và các quý khách. nay chúng tôi được đưng đưng Đốc quyền các thứ vật cho một nhà Đại Thương Nghiệp Pháp, tức là compagnie GRATRY, toàn xứ Trung Kỳ. Xin mời các quý ngài chiểu cố, chúng tôi hết lòng chăm chú các giá rất là phải chăng, để cùng nhau hưởng lợi, xưa nay phần ít có một công việc xứng đáng về tay bạn Thương nghiệp VIỆT-NAM ta. Hết thấy các lĩnh trong xứ Trung Kỳ chúng tôi có Đại lý ca. xin tiện đầu đến đây giao thiệp cũng như một nhà. Nay kính cáo TIÊN-LONG THƯƠNG-ĐOÀN 62 Rue des pipes Hanoi Chủ nhân: TRẦN-QUANG-ĐOÀN

VIỆC THÈ GIỚI

PHÙNG VỚI TƯỞNG (Tiếp theo) Đại cáo tướng Quân-quy cũng gần phải bỏ trên mặt trời, thì lại gây nên cái nạn Phung Tướng phân tranh

GAM TICH TAN CAM TICH TAN (Thuốc bột sán lá hiệu con BƯƠM BƯƠM) Xét trong lẽ thường trẻ em khi biết đi biết chạy thì hay ăn bậy, tránh sao khỏi bệnh này bệnh kia nhưng thường lại hay sinh sán lá y rõ ràng là bệnh Cam-tích, nếu dùng thuốc không hay đã tốn tiền mà lại hại cho trẻ em nữa. Bản được phòng không nộ chửi công môn, nên mời ra công tìm kiếm nơi các miền Thanh-sơn bên Trung-quốc, chế luyện ra và thí nghiệm đã lần phen mới thành được thứ cam-tích-tan này rất nên kiến hiệu, qui ông qui bà có em cháu nếu có các bệnh nói trên đây thì nên cho nó ăn, dầu mà không bệnh thì cũng bổ ích. Cách dùng. - Trẻ em lúc từ một tới 5 tuổi, mỗi gói chia làm ba lần, từ 6 cho đến 10, mỗi lần uống một gói làm hai hoặc là uống liền. Mỗi ngày uống hai lần với nước trà, sữa, nước cháo hay là chăm với sữa mà ăn, nếu dùng được bốn ngày rồi phải cho uống lâu xđ của bổn-dưỡng (hiệu con BƯƠM BƯƠM) mà xđ ra những độc địa, trong nước uống một lần thì trẻ em được khỏe khoắn ăn chơi. NAM TRUNG-BẮC, CAO MIỀN và LEO xứ nào cũng có bán ĐẠI-QUANG-ĐƯỢC-PHÒNG 46 Đại-lộ Đông-dốc-Phuong CHOLON (Nam-kỳ) 47 Phố hàng đường HANOI (Bắc-kỳ)

CAM TICH TAN (Thuốc bột sán lá hiệu con BƯƠM BƯƠM) Xét trong lẽ thường trẻ em khi biết đi biết chạy thì hay ăn bậy, tránh sao khỏi bệnh này bệnh kia nhưng thường lại hay sinh sán lá y rõ ràng là bệnh Cam-tích, nếu dùng thuốc không hay đã tốn tiền mà lại hại cho trẻ em nữa. Bản được phòng không nộ chửi công môn, nên mời ra công tìm kiếm nơi các miền Thanh-sơn bên Trung-quốc, chế luyện ra và thí nghiệm đã lần phen mới thành được thứ cam-tích-tan này rất nên kiến hiệu, qui ông qui bà có em cháu nếu có các bệnh nói trên đây thì nên cho nó ăn, dầu mà không bệnh thì cũng bổ ích. Cách dùng. - Trẻ em lúc từ một tới 5 tuổi, mỗi gói chia làm ba lần, từ 6 cho đến 10, mỗi lần uống một gói làm hai hoặc là uống liền. Mỗi ngày uống hai lần với nước trà, sữa, nước cháo hay là chăm với sữa mà ăn, nếu dùng được bốn ngày rồi phải cho uống lâu xđ của bổn-dưỡng (hiệu con BƯƠM BƯƠM) mà xđ ra những độc địa, trong nước uống một lần thì trẻ em được khỏe khoắn ăn chơi. NAM TRUNG-BẮC, CAO MIỀN và LEO xứ nào cũng có bán ĐẠI-QUANG-ĐƯỢC-PHÒNG 46 Đại-lộ Đông-dốc-Phuong CHOLON (Nam-kỳ) 47 Phố hàng đường HANOI (Bắc-kỳ)

PILULE "RÉT"

Là một thứ thuốc trị các chứng sốt rét rất rất thần hiệu
 Hiệu thuốc PHAM - DOAN - ĐIỀM ở TOURANE được độc quyền trữ và bán tại ĐÔNG - DƯƠNG

Cuộc Ninh Hán chiến tranh, chẳng qua cũng là một cái tên khác trong địa phương, và Lý-Thanh đã bị giết. Bắc-sông-Hy đã phải bỏ quê ở Bắc-bình mà chạy, cho nên pha hân yếu sức. Nam-kinh chiến tranh rất dễ dàng. Cuộc Lương-Việt chiến tranh thì phải Quảng Tây vì cuộc thất bại ở Võ-Hàn mà cũng kìm vấy cảnh nhàn, Quảng Đông cả sự: trung - ương thì cũng có thể thắng được. Phòng Trần là đương mà có liên lạc với Quảng-Tây (theo tin đưa gần đây) thì Quảng Tây cũng không mong chống nổi lâu giải cuộc phân tranh kỳ cũng không có tinh chất quyết định toàn cục được. Đến nay cuộc phân tranh Phòng-Trương này thì thực rất là nghiêm trọng. Thế lực của Trương không phải không mạnh, vậy cảnh của Phòng không phải không nhiều, hai cái sức ấy mà chống với nhau, không những dân-chúng Trung-bào của đại khốn-khổ, không những đại cuộc Trung học sẽ vì đó mà quyết định mà cũng sẽ có ảnh-hưởng đến cục diện quốc-tế nữa.

Trước khi xét nội dung của hai phái thì anh ta hãy xét cái nguyên nhân phân tranh vì đâu mà sinh ra.
 II.—Nguyên nhân phân tranh.—
 Phòng nguyên không phải là người trong đảng Quốc-dân, mà chỉ Phòng cũng không phải là chỉ không muốn xung bang. Xem như việc Phòng phần Ngô-bội-Phu, bất Đôn-kỳ-Thư và chức tại Chánh phủ Bắc-kinh thì biết là Phòng không những đến khi quân Phòng thất bại ở Nam-kinh thì mới chịu vào với đảng Quốc dân. Trong cuộc Bắc-phu, công của Phòng rất lớn, thế mà Bắc-phu thành công, bao nhiêu quyền hành Tưởng giới-Thạch nắm trong tay hết, Phòng chỉ được một chức quân-sư giám đốc ở Trung-ương, nhưng quân nhân thì ai có quyền này, chức của Phòng cũng chẳng có thực quyền.

Phòng thấy cái tư tưởng "Trăm từ quốc gia" của Trương, mà mình thì chẳng có quyền gì, mới cảm tức của Phòng khởi điểm từ đó. Sau đến việc tái nhậm chức ở Thượng hải, đối với Tưởng giới-Thạch Trương Tổng-tể Văn, và Thủ-trưởng Lưu-kỳ Văn, Phòng rất bất mãn, Phòng có trong cáo với Trương mà hàm ý nhạo phúng, thế mà Trương chỉ trả lời qua loa bằng tiếng "tra mình thật khéo".

Trương đối với Phòng cũng nhiều mối ác cảm. Trương có ý chuyên chế, nên thấy những nhà quân nhân có nhiều quân đội trong tay vẫn có ý ghen cho anh đối với Phòng không hơn là thế cô nhàn. Vì chưa Trương đối với phái tả vẫn không tương ứng, mà Phòng lại chủ trương trước Đôn-kinh-Vệ về nước, thấy "ấy" Trương khuy ý Phòng muốn đưa thế Đôn và phần đối mình, lại càng thêm cảm tức. Bởi thế khi Phòng ở Nam-kinh thì Trương canh phòng nghiêm mật lắm. Sau cuộc Hội nghị biến thiên, một người yêu nhà phái Phòng đã biết được ý Trương sẽ dùng thủ đoạn phi thường mà đối với Phòng, khuyên Phòng phải đề phòng, Phòng bên các bên xin trở về Hà-nam điều dưỡng. Trương không tin, thân hành đến thăm Phòng, Phòng làm cách đưa súng, nhưng Trương cũng không tin. Sau Trương cho vợ là Tống-Mỹ-Linh đến dò la tin tức, thấy Phòng vẫn ở, và vợ Phòng từ cách lo sợ mà khóc lóc, Mỹ-Linh về báo lại với Trương, Trương mới tin. Khi Trương ưng thuận cho Phòng về Hà-nam rồi thì Phòng lập tức đi ngay. Thế là nhà mưu khôn khéo mà Phòng lại thoát được tay Trương, anh cảm rất là tức, Phòng cũng chẳng không khỏi cảm vào các địa vị Lý-Thanh bấy giờ.

Khi có việc Ninh - Hán phân tranh, Trương nghe phong tin Phòng muốn can thiệp, liền sai đặc phái đến Hà-nam, hứa thưởng cho Phòng tiền Sơn-dông để làm tiền cho cái điều kiện không giúp Võ-hàn. Phòng lấy làm vui, nhưng khi Trương thông được Võ-hàn rồi, Phòng loan đem quân ra chiếm Sơn - đông bị Trương bắt phải Phụng-choán-Võ và Trần-diệu-Nguyên ở Bắc-bình đem quân xuống chân sông Phòng lấy làm tức giận vô cùng. Cái mối xung đột Phòng Trương mà là nội sự ngày nay, nguyên nhân trực tiếp chính vì có sự.
 (Còn nữa)
 Vô thực

Tướng vẫn lưu nhiệm
 (Tin ngày 17 tháng 6)
 Tướng đã xuất từ chức tại Trung-ương chấp hành ủy viên hội, nhưng các yếu nhân hết sức ủy lưu. Hôm qua (16) Tướng diễn thuyết tại Chớp-ủy-hội đã có ý không từ chức nữa.
Thái độ Phòng
 (Tin ngày 19 tháng 6)
 Trung-ương về trị việc Phòng vẫn chưa quyết định biện pháp Quân Phòng vẫn đương phòng bị tích cực, không có thành ý hạ dã dũ.
 (Dịch Quân báo)

AU-CHAU PHÁP
 Địa ước về trái khỏan
 (Tin ngày 20 tháng 6)
 Ủy hội Ngoại giao và Ủy hội tài chính của Nghị-viện họp hội nghị liên tịch, có nghe ông Polacaré diễn thuyết về lợi ích của vấn đề trái khỏan. Người dự nghị nói rằng nghị-viện nên tự chuẩn các điều ước ký cho rồi. Ông Polacaré bác lại những lời của ông Hoover nói rằng các trái khỏan của Pháp với Mỹ mà chối đi thì không còn gì là lòng tin nhiệm quốc tế nữa.
 (Theo Arip)

ANH
 Trước khạc giờ khạc
 Tục ngữ Tây có câu: "Đời ý kiến dễ như thay áo". Câu ấy thực rất thích dụng đối với một hạng chính khách khi chưa những mình vào danh lợi thì nói hay nói dở, mà khi đã vào vòng lợi thực hành và tư tưởng khác xa. Ta xem chuyện này tại R. Báo Arip ngày 19 Jun có đăng tin rằng báo Sunday Times ở Londres mới đăng một bài của ông Macdonald là Thủ-tướng Nội-các lao động mới thành lập: bài ấy bàn về vấn đề thê-u-xi dân tộc (question des Minorités), ông chủ trương tạo thành những đơn vị của các dân tộc tại trận trong cuộc đại chiến. Bài ấy làm cho giới phê bình ông "lệch lịch", ông vội vàng chối rằng bài ấy ông viết từ tháng 4 năm, nhà báo nói đến nay mới đăng mà không xin phép ông, đó là cái ý kiến của ông cách đây ba tháng, khi ý kiến của ông đã khác hẳn rồi. Khách hẳn là sao là ông không làm thành những đơn vị của các dân tộc tại trận nữa. Các dân tộc thực dân cứ mong đợi.

Sáo rất đẹp, làm bằng trúc, xâu cườm đủ màu để dùng làm màn cửa.
 Giá mỗi thước vuông (m2) 3\$50
 làm từ 10 Quil ông.
 thược vuông Quil bà muốn sắp lên làm bề nệm và bề dái bao nhiều, xin viết thư thương lượng với ông LÝ-XUÂN-HÒA đường Đỗ-Hữu-Vị TOURANE.

Mà liềgơ đủ các kiểu năm 1929
 NHE BÈN ĐEP
ĐUC-XUONG
 141 có bán thực dụng và đủ trang như là: Cravates, Neuds, Cols, Boutiers, Crê-pe-impérial.
 Hàng buôn giá rất hạ, xin quý khách chiểu chố cho.

BẠC NINH
BỆNH QUI DA CÓ THUỐC TIỀN
 Nếu ai mắc phải bệnh LÃO hay DƯỚI N MÀI...
 (Còn nữa)
 Vô thực

Ai cùng đều khen !!
 Thuốc
BỒ - HUYẾT - KHU - PHONG
 Chuyên trị bệnh Phồng-hấp, đau gân, đau n.ình đau xương, tê chùng tay, mỗi gói hiệu
THAM-THIÊN-ĐƯỜNG
 Tiệm thuốc to nhất của người VIỆT-NAM
 Có dùng mới biết công hiệu. Mỗi chai giá 1\$ 50
 Trong cõi Đông-Pháp chỗ nào cũng có ĐẠI-LÝ BÁN

Ở Trung-kỳ ngài nào muốn mua thuốc cao, đơn, hoàn, tán của Bàn-hiệu hay muốn làm Đại-lý, xin cứ viết thư cho ông
TRẦN-KIỆM-QUÁN
 Đại-lý độc-quyền ở Trung-kỳ
 Rue Đông-ba — HUẾ
 THAM-THIÊN-ĐƯỜNG
 HAIPHONG

BỒN THỨ RƯỢU THUỐC RẤT QUÍ
 1.) TRƯƠNG-AN THÁI BẠCH TỬU chuyên môn bồi âm dương bổ khí huyết, hương vị thơm ngon; giá trị rất cao dùng được cả lễ giỗ uống hàng ngày thì đó là thêm thời, người trẻ uống hàng ngày thì nhan sắc bắt mắt, thời là một thứ rượu tiên vậy. Mỗi chai lớn giá 2\$00.
 2.) TRƯƠNG-DƯƠNG CHÔNG TỬU chuyên trị tâm thần hư nhược, đương sự bất cứ, hiểm họa con cái, dùng thứ rượu này sẽ thấy hiện nghiệm ngay, mỗi chai lớn giá 1\$50.
 3.) TỬ-AM BỒ HUYẾT TỬU chuyên trị âm hư huyết nhược, xanh xao gầy còm, yếu kém ngủ, như đàn bà kinh nguyệt bất điều, và những người ốm mới khỏi ốm uống thứ rượu này, thân thể sẽ được mạnh mẽ như thường, mỗi chai lớn giá 1\$50.
 4.) PHỤ KHOA KẾ TỬU chuyên trị đàn bà sau khi sinh đẻ, huyết độc chưa sạch trong người khó chịu hoặc sinh đau bụng, uống rượu này vào sẽ trừ đi sinh sản rất là thần diệu. Mỗi chai lớn giá 1\$50.
 Bồn thứ rượu thuốc này có bán ở hiệu NGỘ NHƯ, PHỐ GIA LONG (NGÁ GIỮA) HUẾ và hiệu SINH HUY, PHỐ LA OÁ VINH ở hiệu NGỘ NHƯ tại số 10 THƯỚC TRÀ ĐÔNG QUÁN - HƯƠNG KỶ KÝ HAI VINH và ĐIA HAT BÉKA NƯỚC ĐỨC.

Ảnh trắng men kiêu nhưn !!
 Bàn hiệu đã có kiêu ảnh trắng men nhưn bỏ rục:
 27 x 33 và 15 x 21.
 Xin các ngài đèn đặt ngay cho kèo hết.
 HƯƠNG-KY photo Cán bạch.

DẦU CÙ-LÀ THIỆT
 Dầu cù-là thiệt, đã dùng hai mươi năm danh tiếng, chuyên trị những bệnh sau đây rất công hiệu:
 Dầu cù-là thiệt, trị ghọt đầu, sỗ mũi vẩy mìn ngứa cảm, thoa vào bàn tay, lỗ mũi, và đánh xuống sống vai lưng thì bệnh mất tức thời.
 Dầu cù-là thiệt, trị đau lưng, trật gân, sưng tức lẹo, thoa nó vào, rồi lấy bông gòn quấn mấy chỗ đau ấy lại trong giấy phớt, bệnh được an thuyền.
 Dầu cù-là thiệt, trị đau tai, như rít rắng, lấy nó mà vẩy công nhét vào chun rắng, thật rất hay, hết đau liền.
 Dầu cù-là thiệt, trị đau bụng (trắng thực) tức ngực cũng giỏi.
 Dầu cù-là thiệt, trị thương tích, thế có nó cắn, thoa vào được bình yên vô sự.
 Mọi người bỏ bệnh, nên nhớ lấy dầu cù-là thiệt vì nó là thuốc bá chứng, nam phụ lão ấu đều dùng được cả. Xin hỏi Ông Bà có dùng thuốc qu bên này rồi, thì mới biết sự thần diệu của nó; song phải nhớ, kéo làm đồ giả mạo. Muốn có dầu cù-là thiệt thì hãy mua thứ của nhà thuốc NGUYỄN-VĂN-TRÍ, Báo chế sự, ở Mỹ-tho, (Cochinchine) làm mới là thật tốt.
 Thuốc bán theo 12h hộp giao ngân. Định Giá như vậy.
 Bán lẻ mỗi vỏ nhỏ: 0\$30. Bán lẻ mỗi vỏ lớn: 0\$50.
 Các mua về bán lại, sẽ tính giá riêng, tùy theo mua nhiều hay ít.
NGUYỄN-VĂN-TRÍ Pharmacien diplômé HANOI chế sự
 Có bảng cấp trường Cao đẳng, hàng-cấp
 Chuyên môn và đã có làm việc Nhà-Nước lâu năm

ĐÀO-NGUYỄN NÊN TỚI
 Gặp buổi như hoa,
 Kiêu giầy Ba lê
 Da đủ mọi màu,
 Góc ngọc nào ai,
 Điềm trang về mới,
 Hồng - hồng các lối,
 Giá hàng bán nới,
 Đào nguyên thứ lời,
 AN - THÀNH 37 rue de la soie HANOI
 Xin gửi Tem ở xu lấy hiệu đây mới 1929

Quà biếu vào ngày hội
 14 JUILLET
 Khay cốc li cơ bằng bạc thực giá bán 25\$ 80, cả cước gửi.
 Bán tại hiệu [LY-SEN-BAO] 42 phố hàng BỒ HANOI

PHARMACE NORMALE L. GARREAU
 119 121, Rue Cailles - HANOI
 Produits chimiques, Oxygène, Laboratoire Photographique-Fournisseur pour Pharmaciens
 Spécialité de la photographie médicale
 Service spécial d'expédition dans l'Indochine
 Hiếm có ! Hiếm có !
 Trong tỉnh Quảng Nam ngài nào mà đã quá vui phải làm cảnh nhàn nhàn. A phải, mà mau lấy, bữa chiều mà uống thuốc bổ đi, bổ được bữa hiệu mới lấy liền, còn không thì một xu cũng không lấy.
 Cần phải, ngài nào muốn mua xin gửi tiền trước về thì bữa hiệu mới gửi đi; giá thuốc mỗi lọ là 1\$ thuốc bổ rất dễ dùng, uống vào thì mạnh khoẻ thêm, không bỏ, phải chi, đi làm việc nặng nề được như thường.
 Bazar HỒNG LẠC HOÀNG - ĐẮC - VINH 177 du pont Japonais 177 ANNAM - VAPOO

MAGASIN DE SOIERIES TÂN LỢI
 188-140, Bờ Tổng-độc-Phương (CHOLON)
 Bồn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải như là: khăn, xuyên, trứ, cầm-nhung, cầm-châu v. ... Hàng thật tốt, thiết bền, hàng nhuộm đen mực đến rách không sợ phai trôi. Hàng lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhật-bản v. ... Khăn đội đầu rất và theo nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp.
 Trữ bán sỉ và lẻ đủ thứ màu nhuộm của Tây hiệu "Teinture Idéale" danh tiếng thướt này ở Nam-kỳ.
 Bánh hộp biscuits "Kim-Thời" của bồn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0\$ 75 tại bồn hiệu mua sỉ có huê-hồng.
 Bồn hiệu buôn bán đủ mọi thứ năm cùng các loại Trung-kỳ và Bắc-kỳ.
 Ở xa xin viết thư thương nghị
 TÂN-LỢI
 138 - 140, Bờ Tổng-độc-Phương Cholon

NAM-KỶ TAM-THÀNH-DƯƠNG
TRÙ-TÊ, BỒ-HUYẾT, GIẢI-LAO?
Hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG HOCMON
TẾ-CẤP PHỒ-NGUY TAM-THÀNH-DƯƠNG
 Có ba thứ thuốc hay, đã giúp được nhiều bệnh mạnh nên gọi là TAM-THÀNH-DƯƠNG
 1. Thần hiệu tế bại hoàn - Kinh có đồng báo ai mắt bệnh bong là bại xuôi nhưc mỗi cách thế nào mau mau gọi thư đến LỚN HIỆT TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG HOC-MON kịp lấy thuốc trở về mà uống thì ai được mạnh giỏi, giá mỗi hộp 1\$20 vì như có lẽ nghèo nàn không tiền mà vưon lấy bệnh là, lập tức viết thư đến bồn hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG vui lòng gửi thuốc cho không.
 Quyết - Bất thực Ngôn -
 2. SI lao bổ tận hoàn, là thế bổ tinh thần cho qui ông qui Thủy, qui lỵe sanh bổ phổi trở ho hoặc đi tinh mệt mỏi; bổ eo giải trí. Giá mỗi hộp 1\$00
 3. Diêu kinh bạch đới hoàn. Quicq, qui nhá đồng bổ huyết điều kinh và trừ bệnh Đái hạ trừ xây xэм, hết sót ruột, hết nhưc mỗi, đang tư nhưc da thừn rất hay mỗi hộp 1\$00
 Bồn hiệu có chế LÃO-THỰC ĐỊA (củi thưng củi sỏi) LỘC-GIÁC GIAO 1500 kỹ thượng hạng, dễ làm là, hoặc đồng than mà công bổ, mỗi lượng giá 1\$00.
 Thứ qui vị đống bảo 3 thế thuốc nổi tiếng đây, còn là tinh chất cao lượng phong vị tinh chế; TỈNH NHƯ QUI CỎ, qui Thủy đồng mà bổ đương thì ai được không phương qui thế thấy lịh nghiệm chẳng hải ai.
 CÁC HỒI: Mua thuốc, thư, hoặc Mandai thì đi ngay.
M. TRƯƠNG MINH Y Directeur TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG,
 N° 3 Rue de la Gare HOC-MON (HA-DINH)
 Qui ngài có mua ba thứ thuốc đây, xin nhớ mua miễn giớitruoc còn tiền cước về bồn hiệu. Muốn đến bồn hiệu do ngay lên xe lửa đượ.
Thánh được nước nhà Đông-bao huệ cổ ?